

سرفصل درس: ت 23

دروس پیش نیاز:	نظری	پایه	نوع واحد	تعداد	عنوان درس به فارسی:	
	عملی			واحد:		
	نظری ★	تخصصی		3		بانکداری اسلامی
	عملی			تعداد ساعت:		
	نظری	اختیاری		48		عنوان درس به انگلیسی:
	عملی					
پول و بانکداری - آشنایی با فقه اقتصادی						
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☒ ندارد						
سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐						

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مباحث، کارکردهای بانکداری اسلامی

تذکر: در سرفصل های فعلی رشته اقتصاد نظری در مقطع کارشناسی درسی به این نام و محتوی وجود ندارد. بنابراین این درس، جدید محسوب می شود.

سرفصل مطالب درس:

مقدمه

فصل اول: مروری بر تاریخ تحولات، جایگاه و معاملات بانکداری سنتی

تعریف بانک

قلمرو فعالیت های بانک

تاریخ پیدایش بانکداری

نقش بانکداری در اقتصاد
ماهیت معاملات بانکداری سنتی
فصل دوم: پول، ربا و بهره
پول در اقتصاد اسلامی
وظایف پول در اقتصاد اسلامی
ماهیت ربا
ماهیت بهره بانکی
نظریه‌های ربا و بهره بانکی
فصل سوم: مروری بر تاریخ پیدایش بانکداری اسلامی و تحولات آن
ایده اولیه بانکداری اسلامی
نظریه‌های بانکداری اسلامی
سیر تحولات بانکداری اسلامی
جایگاه کنونی و رشد سریع بانکداری اسلامی
فصل چهارم: اصول و مبانی بانکداری اسلامی
تطابق با اهداف نظام اقتصادی اسلام
تطابق با اصول و قواعد عمومی معاملات اسلامی
تطابق با اصول و قواعد اختصاصی معاملات اسلامی
فصل پنجم: شباهت‌ها و تفاوت‌های اساسی بانکداری اسلامی با بانکداری سنتی
بانک به عنوان موسسه اعتباری فعال در بازارهای مالی
بانک اسلامی به عنوان عضو فعال اقتصاد واقعی
مسئولیت بانک اسلامی در قبال مصرف منابع
اشتقاق نرخ‌های سود بانک اسلامی از اقتصاد واقعی
فصل ششم: دولت و بانکداری اسلامی
قلمرو دخالت دولت
مالکیت بانک در اقتصاد اسلامی (دولتی، خصوصی و تعاونی)
مدل مطلوب مالکیت بانک‌ها در اقتصاد اسلامی
فصل هفتم: بانکداری بدون ربا در ایران
سیر تحول بانکداری در ایران

تصویب قانون بانکداری بدون ربای ایران
ارکان و عناصر اصلی نظام بانکی ایران
فعالیت‌های اصلی بانکداری بدون ربای ایران (بررسی فقهی - بانکی)

- 1) تجهیز منابع
- 2) تخصیص منابع
- 3) خدمات بانکی

فصل هشتم: فقه معاملات بانکی، بانکداری بدون ربای ایران

بررسی فقهی سپرده‌های بانکی

بررسی فقهی تسهیلات بانکی

بررسی فقهی خدمات بانکی

فصل نهم: شیوه‌های جدید اعطای تسهیلات

اعتبار در حساب جاری در بانکداری اسلامی

کارت‌های اعتباری در بانکداری اسلامی

فصل دهم: جریمه و خسارت تاخیر تادیه

علل و عوامل مطالبات معوق

راهکارهای بانک‌های اسلامی برای حل مشکل مطالبات معوق

راهکارهای بانک‌های ایران برای حل مشکل مطالبات معوق

بررسی فقهی گرفتن جریمه و خسارت تاخیر تادیه

فصل یازدهم: شاخص‌های اسلامی بودن نظام بانکی

شاخص‌های تطابق با اهداف نظام اقتصادی

شاخص‌های تطابق با اصول و مبانی معاملات اسلامی

شاخص‌های تطابق با ضوابط و معیارهای معاملات اسلامی

فصل دوازدهم: جایگاه نظارت و شورای فقهی در بانکداری اسلامی

جایگاه نظارت در بانکداری اسلامی

نقش شورای فقهی در کاهش ریسک شریعت در بانکداری اسلامی

نقش شورای فقهی در افزایش کارایی بانک‌های اسلامی

تجربه بانک‌های اسلامی در نظارت شرعی بر نظام بانکی

فصل سیزدهم: بانک مرکزی و سیاست‌های پولی

وظایف بانک مرکزی در بانکداری بدون ربا
 سیاست‌های پولی متعارف و نقد از دیدگاه اقتصاد اسلامی
 سیاست‌های پولی در بانکداری بدون ربا و تحلیل الگوهای موجود در سایر کشورها
 فصل چهاردهم: ارزیابی عملکرد نظام بانکی ایران
 میزان موفقیت نظام بانکی در فعالیتهای اصلی
 میزان موفقیت نظام بانکی در کارایی، رشد و پیشرفت اقتصادی کشور
 میزان موفقیت نظام بانکی در کسب شاخص‌های بانکداری اسلامی

ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی		پروژه
		نوشتاری	عملکردی	
	★	★		

منابع:

منابع اصلی:

1. نظرپور، محمدنقی، موسویان، سیدعباس، بانکداری اسلامی 1، انتشارات سمت، در دست چاپ
2. موسویان، سیدعباس، میسمی، حسین، بانکداری اسلامی، تهران، پژوهشکده پولی و بانکی، 1393ش.
3. خورشید، احمد، مطالعاتی در اقتصاد اسلامی، ترجمه‌ی محمدجواد مهدوی، آستان قدس رضوی، چاپ اول، 1374.
4. شعبانی، احمد، بانکداری اسلامی، رویکردی اقتصادی و فقهی، دانشگاه امام صادق (ع)، چاپ اول، 1392.

منابع مرتبط:

1. توکلی، محمدجواد، ساز و کار بانکداری اسلامی، جامعه‌المصطفی العالمیه (ص) چاپ اول، 1392
2. حمود، سامی حسن احمد، تطویر الاعمال المصرفیه، مکتبه التراث، القاهرة، الطبعة الثالثة: 1411هـ.ق.

3. خان، محسن. و میرآخور عباس، مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی، ترجمه‌ی محمدضیایی بیگدلی، مؤسسه‌ی بانکداری ایران، چاپ اول: 1370.
4. صدر، سیدمحمدباقر، البنك اللاریبی فی الاسلام، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات، 1410ق.
5. غنی نژاد، موسی و موسویان، سید عباس، بهره یا ربا، نگاه معاصر، تهران، 1384.
6. ماجدی، علی و گلریز، حسن، پول و بانک از نظریه تا سیاست‌گذاری، مؤسسه‌ی بانکداری ایران، چاپ ششم: اسفند 73.
7. مجتهد، احمد؛ حسن‌زاده، علی، پول و بانکداری، تهران پژوهشکده پولی و بانکی، 1380 ش.
8. میرجلیلی، سیدحسین، ارزیابی بانکداری بدون ربا، معاونت امور اقتصادی، 1374ش.

